

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mohora Község Önkormányzata

I. felülvizsgálat (2022)

2020-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása	16
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	55
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	63
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	64
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	65
1. A HEP IT részletei	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	65
Jövőképünk	67
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
3. Megvalósítás.....	74
3.1 A megvalósítás előkészítése	74
3.2 A megvalósítás folyamata	74
3.3 Monitoring és visszacsatolás	76
3.4 Nyilvánosság	77
3.6 Érvényesülés, módosítás	78
4. Elfogadás módja és dátuma.....	78

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Mohora Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Írásos adatok legkorábban a XIII. század végén említik a települést (1286), majd a XIV. században „egyházashelyként” a pápai tizedjegyzékekben fordul elő. Ezek a dokumentumok Muhuraként, illetve Moharaként nevezik meg a falut. Kizárható, hogy a török hódoltság alatt ott székelő Mohora pasától kapta volna a nevét a község, mivel 1326-ban visegrádi okirat tanúskodik „Mohorai Miklós- fia” Makow mesterről, aki Anjou Károly király apródja volt. Zsigmond király az ellene lázadó országnagyokat, birtokosokat legyőzve bőkezűen jutalmazta híveit 1405–1409 között. Ekkor kapott jelentős birtokrészt Mohorán Kovári Pál nádori ítélőmester, majd a Vidfi család ősei nyertek tőle címerlevelet és birtokokat Felső-Mohora területén. Alsó-Mohora a Bak család birtokában volt.

A török háborúk korában Mohora többször is leégett, a lakosság elmenekült. Az 1630-as években mint a hódoltsági terület községe három ház után volt köteles adót fizetni. A török uralom végén, az 1686-os Buda-ostrom során a falu teljesen elpusztult, egyetlen ház sem maradt épen, de 10 esztendő múlva, a század utolsó éveiben már 5 jobbágy háztartást, 22 zsellért írtak össze Mohorán, s további két évtized múlva, 1715-ben már 16 magyar és hat tót jobbágy háztartást, 22 zsellért írtak össze.

A XVIII. század derekától a Sréterek, majd az 1770-es évektől a Gáspár, Horváth, Havrothy, Majthényi, Tatay családok voltak jelentősebb birtokosok a faluban. A XIX. századi földbirtokosok között Beniczky Sámuel udvari tanácsos a kétszemélyes tábla bírása, majd leszármazottja Beniczky Antal voltak országos vagy megyei politizálás körében közismertek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Beniczky Antal körül működött a híres-hírhedt mohorai-gyarmati titkos „kolompár társaság”, „kolompéria”, a-melyben az úri virtus kipróbálása mellett reformkori politizálás folyt. Beniczky Lajos a vármegye második alispánja lesz 1836-38 között.

A XIX. század híres „úrillakjai” köréből a:

Farkas Pál háza,

Mauks-kúria,

Rakovszky,

Tolnay-ház,

Schindler-lak,

gróf Vay Gáborné várkastélyszerű udvarháza országos és térségi jelentőségű kultúrtörténeti emlékekkel, különleges műemléki értékekkel váltak híressé.

A Mauks-házban, a mai patika épületében lakott Mauks Mátyás földbirtokos és főszolgabíró, akinek Mauks Ilona nevű leányát Mikszáth Kálmán regényes házasságkötésük után feleségül vette, majd elvált tőle, hogy két év múlva, most már sikeres „lánykéréssel”, újabb esküvővel (mohorai evangélikus templomban) maga mellé emelje a magyar história, a magyar nyelvű irodalom örök emlékezetébe. A Mauks-ház kertjének két gesztenyefája alatt – az egyik fa emlékező táblával megjelölve ma is áll, – művek születtek és elbeszéléseket olvastak fel.

A Mauks-házzal szemben áll a falu kultúrháza, az egykori Tolnay-kúria, amelyben a modern magyar színjátszás egyik legeredetibb egyénisége, a kitűnő színművésznő, Tolnay Klári (született Tolnay Rózsika) élt, gyerekeskedett.

Műemléki szempontból talán legjelentősebb, leglátványosabb érték Mohorán a híres Vay-Zichy kastély, amely a XVIII. század elejéről származik, de sokak szerint akkor már az évtizedekkel korábban, a török által építtetett, majd elpusztult kastélyt építették újjá.

Az Ipoly-térségi őskori kultúrák körében ismert a mohorai őstelep is, tehát az emberiség történetének legrégebbi időszakában is emberi közösség élt a mai falu helyén. Erre utalnak az egykori Beniczky-birtokon talált, s a Nemzeti Múzeumnak ajándékozott mohorai cserép, csont-, szén-, kődarabok mellett a jellegzetes pattintgatott kovapengék. Bronzkori lelet is került innen a Nemzeti Múzeumba: egy igen vékony bronztü. Találtak itt kelta urnákat, ill. római kori pénzt is.

Van olyan nézet is a falu alapítását illetően, hogy a honfoglaló magyarokkal együtt érkező Volga vidéki (esetleg Kazár birodalomból származó) izmaeliták alapították.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mohora>

Légifotó Forrás: www.tothgeza.hu

A századforduló Mohorára egyébként a dinamikus fejlődés ígéretével köszöntött: itthon és külföldön híressé vált a mohorai bor, a község kőbányája Aszódtól Balassagyarmatig építőanyaggal látta el a városépítőket. Gróf Vay Gáborné, született Zichy Mária földbirtokos gazdaságában 2275 hold földet műveltek. Az 1250 merinói juhból álló tenyészet, a 230-as szarvasmarha állomány a modern állattenyésztési feltételek megteremtésében úttörő és mintaszerepet játszott a térségben. Működött a kőbánya mellett homokbánya is, a tégláégető üzemben évi 100.000 téglát égettek ki a „falú hasznára” elősorban. Az 1880-as évektől a Schindler házban már posta működött, a községet érintő vasútvonal jelentős gazdasági fellendülést ígért a falunak, a térségnek. Ma már kevésbé ismert vasúttörténeti tény, hogy egészen a XX. század 30-as évéig működő iparvágányú kisvasút kötötte össze Mohorát Pusztá-Kisbérrel, vagy Kisbér-pusztával, ahol kőszénbányászat folyt.

A század nagy emberi áldozatot követelő világháborúi Mohorát is visszavetették a korábbi dinamikus fejlődésben. Az első világháború hőseinek nevét emlékmű őrzi, s kegyelettel emlékeznek a második világháború áldozataira is.

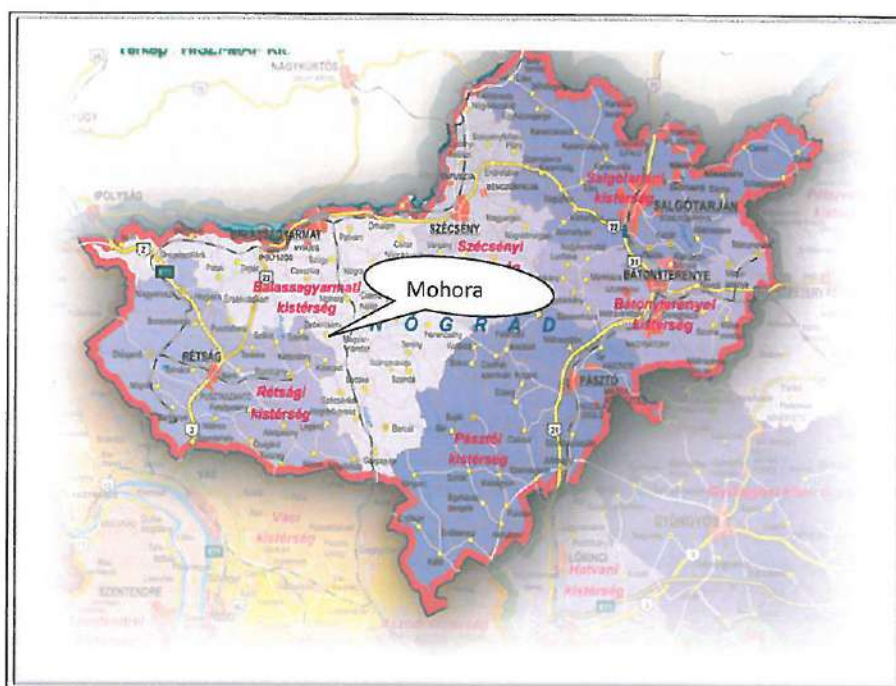
1949-től a Magyarnándori Államigazdaság mohorai üzemegysége, a Kossuth tsz, majd 1959 után a Mikszáth Kálmán Termelőszövetkezet földterületein megint nagyüzemben művelték a falu 2500 holdnyi határát. A termelőszövetkezet viszonylagos gazdasági sikerei nyomán saját községi vízmű, vízrendszer épült, amely ma már a Vízügyi Igazgatóság felügyeletével működik.

1956 November 1-jén Mészáros István kap megbízást helyi nemzetőrség szervezésére a településen.

1957 után, az akkor 1250 lakosú községben állami gazdasági üzemegység, gépállomás, növényvédő állomás működik. A kilencvenes évekre ezer alá csökken a falu lélekszáma: 1994-ben 958, 1996-ban 977 lakosa van a falunak, s tovább folytatódik a lassú előregedés folyamata, noha 1995-ben a faluban viszonylag magas az 1-14 éves (174 fő) gyermek korosztály aránya.

FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉSE

Mohora az Észak-magyarországi régióban, Nógrád megyében, a Cserhát hegységben, a Feketevíz patak völgyében fekszik. Budapesttől 82 km, a megyeszékhely Salgótarján várostól 58 km távolságra. A járási központ, Balassagyarmat város 10 km-re érhető el.

Területe 15,95 km². Vonattal a MÁV 78-as számú Aszód–Balassagyarmat–Ipolytarnóc-vasútvonalán közelíthető meg. A megállóhely Magyaránador és Szügy között található.

A település megközelíthető közúton: az M3-as autópályáról Aszódnál kell letérni a Balassagyarmat felé vezető útra, amely áthalad Mohorán. Az M22-es főútról szintén Balassagyarmat-Szügy, vagy M2-ről Rétság- Romhány-Magyaránador településeken keresztül érhető el.

Mohora Nógrád megye területrendezési terve alapján az alábbi térségi övezetek által érintett település:

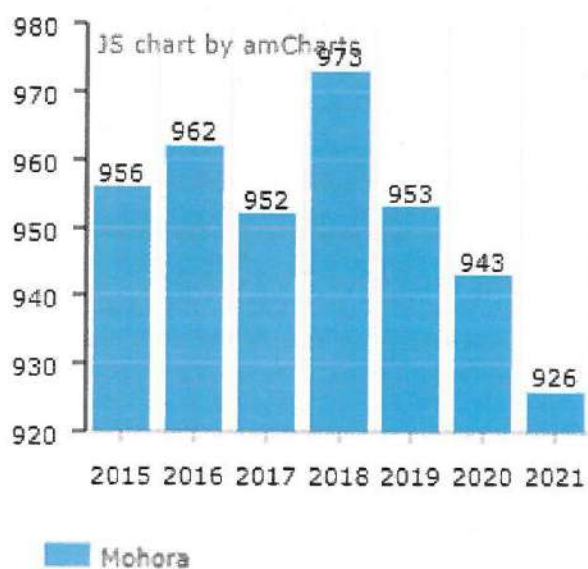
- természeti terület övezete
- ökológiai (zöld folyosó) övezete
- tájképvédelmi övezete
- térségi hulladék hely kijelöléshez vizsgálat alá vonható terület övezete
- csúszásveszélyes terület övezete
- vízerózióknak kitett terület övezete
- honvédelmi és katasztrófavédelmi terület övezete.

A település demográfiai helyzete

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	956	bázis év
2016	962	100,63%
2017	952	98,96%
2018	973	102,21%
2019	953	97,94%
2020	943	98,95%
2021	926	96,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft.
Készült a TEIR-rel.

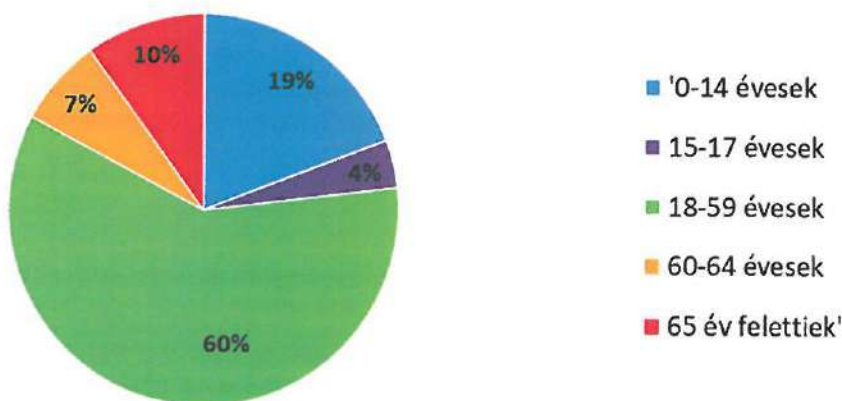

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

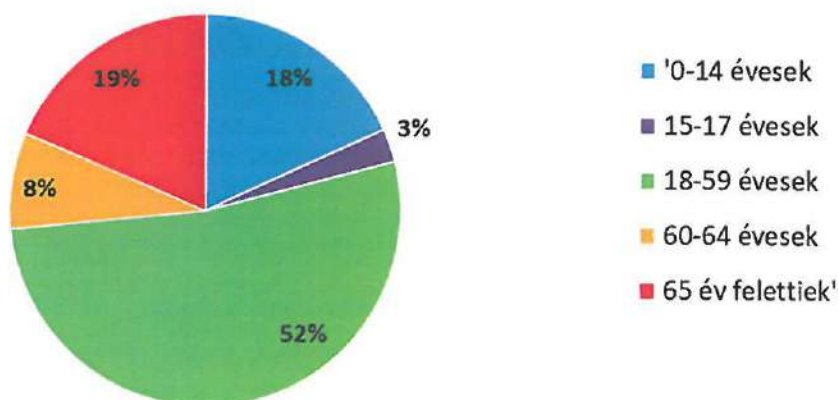
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	484	516	1000	48,40%	51,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	4,00%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	93	94	187	9,30%	9,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	14	33	1,90%	1,40%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	289	271	560	28,90%	27,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	35	41	76	3,50%	4,10%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	48	96	144	4,80%	9,60%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	150	175	85,71%
2016	147	176	83,52%
2017	141	185	76,22%
2018	144	187	77,01%
2019	148	185	80,00%
2020	140	189	74,07%
2021	145	190	76,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	1,04
2016	12,51
2017	-6,27
2018	13,51
2019	-13,50
2020	7,38
2021	-3,21

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-3,13
2016	0,00
2017	-4,18
2018	-8,31
2019	-5,19
2020	-9,49
2021	-14,98

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2017-től a halálozások száma rendre meghaladja a születések számát, ami az elmúlt 4 évben sem változott. Negatív változás állt be az oda – és elvándorlások tekintetében. A lassú népességvesztés tendenciája 2017-es évtől kissé lassabb tempóban folytatódott. A település állandó népességének korosztályi összetételét vizsgálva 18,74% a 0-14 éves korosztály száma, mely elég jó aránynak tekinthető. A település munkaerő megtartó erejének növelésével lehetne a fiatal, aktív korúvá váló lakosság megőrzését, letelepedését motiválni. Az öregedési index 5 év átlagában 76,73 %-os.

A településen jelentős számban élnek roma nemzetiség tagjai. Roma nemzetiségnek van önkormányzata, választott képviselő-testülete.

Az elmúlt időszakban új lakások nem épültek, becslést alapján 10 háznál történt tetőtér beépítés vagy házbővítés. A település lakásállománya 2014-évtől 382.

Mohora község infrastrukturális ellátottsága teljes körű. A lakóingatlanok áramellátottsága 100 %-os, vezetékes ivóvíz ellátottsága 90, 77 %, a közcsatornára való csatlakozás 86,54 %.

A településen elérhető a vezetékes gáz, kábel tv és internet szolgáltatás és telefon. A községben két utca nem rendelkezett aszfalt burkolattal: Ady Endre út és a Bem út. Pályázati forrásból az utak felújítása megtörtént. A falu központjában található parkok és közterületek ápoltak, gondozottak. Ami fontos a turisták és az itt élő lakosok számára is.

Gazdasági jellemzők

Az előző Helyi Esélyegyenlőségi Program óta a települést érintő nyertes pályázatok:

Alintézkedés / Település: Pályázó neve / Projekt megnevezése:	Támogatási döntés dátuma	Megítélt támogatás (HUF)
EFOP-3.3.2-16-Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért/Mohora MOHORA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA / A Mohorai Könyvtár a köznevelés szolgálatában	2018.01.08	25 000 000 Ft
GINOP-2.1.2-8-1-4-16-Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása kombinált hiteltermék keretében/Mohora TOLDI-98 Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság Papírszap feldolgozása és felhasználása építőipari termékek gyártására	2018.11.09	294 469 632 Ft
GINOP-5.1.7-17-Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése/Mohora Woodmaker Fafeldolgozó Szociális Szövetkezet Woodmaker Fafeldolgozó Szociális Szövetkezet társadalmi célú vállalkozása	2019.12.05	96 909 135 Ft
TOP-4.1.1-16-NG1-Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése /Mohora MOHORA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA / Orvosi rendelő felújítása Mohora községben	2020.06.11	44 998 829 Ft
GINOP-8.3.5-18 Mikro- és Kisvállalkozások technológiai korszerűsítése célú hitel /Mohora Antóni Balázs József /készletbeszerzés	2021.06. 28.	12 000 000 Ft
GINOP-8.8.1-17 Foglalkoztatás ösztönzése célú hitel Mohora Szigeti Máté /teher gj beszerzés	2021. 08. 27.	8 075 000 Ft
GINOP_PLUSZ-1.2.2-22 Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program/ Mohora Antóni Balázs József EV /Antóni Balázs eszközfejlesztése Mohora településen	2022. 08. 23	5 488 672 Ft
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-NG1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Mohora MOHORA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA Mohora község polgármesteri hivatal épületének energetikai korszerűsítése	2022.11.25.	50 000 000 Ft

forrás: www.palyazat.gov.hu

További pályázatok:

- Mohora Község Önkormányzata a Mohora Sportegyesület támogatásával egy 22 X 42 műfüves pálya megépítésére nyert pályázatot, melyet 2016-os évben adtak át

Esélyegyenlőség értéke: a Bozsik program keretében tehetséges fiatalok fejlesztése

- Mohora közúthálózat felújítása. Kedvezményezett Mohora Önkormányzata
Esélyegyenlőségi értéke: A község minden lakójának érdekeit szolgálják a létesítmények

Civil szervezetek a településen:

Mohora Község Óvodájáért (közhasznú)
 Mohorai Faluszépítő és Hagyományőrző Egyesület
 Mohorai Sport Egyesület
 Mohora Polgárőr Egyesület
 Mauks Ilona Nyugdíjas Klub
 Tolnay Klári Kulturális és Művészeti Egyesület
 Mohorai Népdalkör
 Dolinkai Pincegazdák
 Római katolikus Egyház
 Evangélikus Felekezet

Intézményei:

Zichy Márta Óvoda
 Könyvtár
 Orvosi Rendelő
 Védőnői szolgálat
 Sportcsarnok
 Művelődési Ház a Tolnay Emlékház átalakításával

A Mohora Község Önkormányzata a Cserhátsurányi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik. Településen működő posta mellett, kettő vegyes kereskedés és egy fafeldolgozó üzem és egy benzinkút található.

SWOT analízis:

Erősségek: <ul style="list-style-type: none"> - település kedvező elhelyezkedése - tömegközlekedéssel is jól megközelíthető - teljes közműellátottság - megfelelő úthálózat - van óvoda - egészségügyi ellátás, orvosi és védőnői, biztosított - van helyi nevezetessé, közeli túralehetőségek - van nemzetiségi önkormányzat 	Lehetőségek: <ul style="list-style-type: none"> - fiatalok letelepedését elősegítő kedvezmények nyújtása - közösségi terek kialakítása - turisztika, idegenforgalom fejlesztése - civil szerveződések támogatása - hagyományőrzés támogatása, fejlesztése - közösségépítő rendezvények szervezése
Gyengeségek: <ul style="list-style-type: none"> - alacsony bevételi forrás - közösségi tér hiánya - lakosság összefogása gyenge „klikkesedés” - minimális a helyi munkalehetőség - környező óvoda elszívó ereje 	Veszélyek: <ul style="list-style-type: none"> - lakosság összetartó ereje tovább csökken - felsőfokú végzettséggel rendelkezők elvándorlása - csökkenő óvodai létszám

Értékeink, küldetésünk

A település hűen, átörökítendő értéként őrzi és ápolja a falu kulturális, történelmi örökségeit, jó híréhez kapcsolódik az a folklór hagyomány, népdalkincs, viseletgazdagság, amelyet a Mohorán 1881-ben született Farkas Pál tanár-költő örökített meg a XX. század eleji híres Borovszky-féle megyemonográfiában.

A XIX. Század végének kapitalizálódó földbirtokain élő szegények, cselédek, napszámosok körében igen sok szép népballada, népdal, mese öröklődött nemzedékről nemzedékre. A százéves hagyományt egészen a legutóbbi évekig együtt ápolta Mohora és a közeli

Magyarnándor lakossága: a híres-nevezetes Mohora-Magyarnándori Pávakör 1992-ben kiváló és ezüst minősítéseket szerzett az észak-magyarországi, gyöngyösi fesztiválokön a „Palóc lakodalmás” színpadi változatával, és ma is együtt énekelnek a két falu asszonyai, fiataljai.

Természeti értéként a Feketevíz-patak környéke, a természeti-épített értéként Dolinka pincesor: Mohora egyik jellemző településrésze az úgynevezett Dolinka pincesor, ahol a borospincék, présházák találhatóak. "A homokkőbe vájt "szentélyek" legendája még az 1700-as években kezdődött. Napjaink vendégszerető pincetulajdonosainak köszönhetően egyre szépülő a pincék környéke. Az arra járó utazót innen soha nem engedik el szomjasan, és az éhét is csillapítják a zsírban sült, hagymás krumplibabával." (Forrás: www.mohora.hu/www/nevezetessegek.html)

Vay-Zichy kastély:

Mindenesetre ez a kastély egyike a vidéki magyar kastély-építkezés legérdekesebb, legkülönösebb példáinak. Félholdat tartó, hagyma alakú tornyai messziről úgy hatnak, mintha turbánokat látnánk. Két saroktorony alatt a szobákban egy-egy bemélyített kő fürdőmedence van, amely szintén azt a hagyományt, hiedelmet erősíti, hogy egy török főúr építtette magának és háremhölgyeinek, ugyanakkor az is elképzelhető, hogy a hagymakupolák, a törökös fürdőmedence kialakítás pusztán a barokk korszak jellemző divatjaként utánozták az oszmán eredetű építészeti motívumokat. Igen nagy kár, hogy a kastély udvari kapujának építményét, kerítéselemeit nem őrizték meg, mert ez az együttes a kis udvari porta épületével még karakterisztikusabbá tette a műemléket. A község római katolikus temploma 1903-ban épült. (Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mohora>)

A község szoborparkjában az első világháború hőseinek nevét emlékmű őrzi, s kegyelettel emlékeznek a második világháború áldozataira is.

Az Eredeti címer történetéről:

Mohorai Vid 1418. július 4-én Strassburgban Zsigmondtól kapott címert atyafiaival Miklóssal és Jánossal.

Fő alakja egy szakállas török vitéz, fejét hátrakötött hátul lefelé lengő ezüst(fehér) kendő fedi, homlokát arany abroncs veszi körül. A Vid család 1414-ben Mohorán lakhatott. Vid, aki Mihály fia volt, Zsigmond király kíséretéhez tartozott. Részére „Vitus filius Michaelis de Mohora” 1418.

július 4-én, Strassbourgban címerlevelet adományozott. Feltételezhető, hogy mivel a címerképet maga Mohorai Vid terjesztette fel Zsigmond királynak, a főalak valamely vitézi tette vonatkozhat.

Az Önkormányzat küldetése az esélyegyenlőségi politika érvényesítése munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben valósul meg. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mohora település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Mohora Község Önkormányzata képviselő-testületének 6/2021. (IX.30.) önkormányzati rendelete a helyi szociális ellátások rendszerét szabályozza. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely a lakosok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Mohora Község Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2017. (XII. 28.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről szól. A rendelet célja, hogy a község egyes jellegzetes települési karaktert hordozó részeinek arculatát megőrizve segítse a falu építészeti fejlődését, az épített és természeti környezet közötti harmóniát.

Az önkormányzat képviselő-testülete minden évben az államháztartásról szóló törvény szerint elkészíti és elfogadja a költségvetési koncepcióját és költségvetését.

Mohora Község Önkormányzata feladatai:

A./ Infrastruktúra

- Utak, hidak, járdák korszerűsítése
- Közvilágítás bővítése, korszerűsítése
- Külterületi utak rendbetétele
- Középületek korszerűsítése, fejlesztése

B./ Környezetvédelem

- parlagfűirtás, általános gyommentesítés
- Közterületeink virágosítása
- Meglévő zöldterületek, parkok, temetők gondozása a lakosság és a működő közösségek bevonásával

C./ Oktatás, művelődés

- Zichy Márta Óvoda működtetése
- Tehetséges, szociálisan rászorult tanulók támogatása (Bursa, Arany János programban való részvétel)
- Települési rendezvények, hagyományának megteremtése és ápolása
- Ünnepeink megtartása, színvonalának, az azon való résztvevők számának növelése
- Testvér települési kulturális kapcsolatok létesítése működtetése
- Megyei Könyvtári ellátásban való részvétel megtartása
- Sport támogatása

D./ Szociális és egészségügyi ellátás

- Jelenlegi szociális és egészségügyi rendszer fenntartása (társulás, ill. vállalkozási szerződés alapján)
- Szociálisan rászorult személyek támogatása (idős, magányos, beteg emberek támogatása)
- Tálaló konyha működtetése

E./ Közbiztonság

- A település ár-és belvív által veszélyeztetett, ezért a környező településekkel összefogva a szükséges vízrendezési munkálatok elvégzését elő kell segíteni.
- Jó együttműködés fenntartása rendőrséggel
- Közterületek, rendezvények rendjének megőrzése
- Polgárőr tagozat erősítése létszámának növelése

F./ Civil szervezetek

- Az egyesületekkel a jó kapcsolat megőrzése, erősítése
- Lakosok aktív közreműködésének kérése közterületek, középületek karbantartásánál, rendezvények lebonyolításánál

2. Munkahelyteremtés

- Új vállalkozások elindításának, letelepedésének elősegítése
- esetleges új ipari gazdasági zóna kijelölése és kialakítása

3. Településfejlesztési politika

- Információs és köszöntő táblák kihelyezése, rendbetétele
- Műemlékeink állapotjavításának elősegítése, megőrzése
- településszerkezeti és szabályozási terv felülvizsgálat

4. Pénzügyi és adópolitika

- Dologi kiadások csökkentése
- Évente fejlesztési, beruházási tartalék képzése
- Adónemek felülvizsgálata
- Pályázatokhoz szükséges önerőalap biztosítása
- Folyamatos pályázati lehetőségek kihasználása

5. Közszolgáltatás

- Ügyfélbarát önkormányzati szolgáltatói tevékenység fenntartása községünkben
- Átlátható és ellenőrizhető közös hivatal fenntartása
- Elektronikus ügyintézés folyamatos megvalósítása, illetve képviselő-testületi ülésre előterjesztések elektronikus úton történő kiküldésének megteremtése
- Politikai intézkedésekhez, változásokhoz a legmegfelelőbb szervezeti rendszer létrehozása

Az Önkormányzat saját erőből nagyintenzitású pályázati támogatás nélkül a szükséges fejlesztéseket nem tudja megvalósítani. Éppen ezért a megjelenő pályázati lehetőségek közül is csak megfelelő kiválasztás és rangsorolás után szabad azokon részt venni. A benyújtott pályázatok kedvező elbírálása esetén sem szabad, hogy azok megvalósítása veszélyeztesse az önkormányzat működését.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Mohora Község Önkormányzata a Cserhátsurányi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik, melyhez további két település társult (Cserhátsurány, Herencsény). A Közös Önkormányzati Hivatal azzal a céllal jött létre, hogy az önkormányzatok hivatali feladatai közös ellátását biztosítsa.
- „Berceli Belső Cserhát” Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Társulása: azzal a céllal jött létre, hogy az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítsanak a településen élő lakosság számára.
- Balassagyarmat Kistérség Többcélú Társulása: abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakossága az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jusson hozzá, és az Önkormányzatok az együttműködéssel minél teljesebb, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást, közszolgáltatást és településfejlesztést.
- Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptióját tekintve kiemelt kapcsolódási pontja a településnek a térség adottságainak kihasználásával, a vidék fejlesztésével a foglalkoztatás növelése kiemelten az idegenforgalom, turizmus területén.
- Cserhátsurányi Szent István Keresztény és a Magyarnándori Általános Iskolák biztosítják a település általános iskolás tanulóinak oktatását-nevelését.
- LEADER kísérleti program keretében Cserfa egyesület: Cserhádi Falvak Szövetsége a Vidékért Közhasznú Egyesület. 21 települési önkormányzat mellett magánszemélyek, vállalkozók és civil szervezetek alkotják a tagságot. Cél: összefogással élére állni a térségünk fejlesztési, környezetvédelmi, hagyományőrző és kulturális törekvéseinek.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR és KSH adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait,

szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a népszámlálás adataiból indultunk ki.

Az Önkormányzat nem gyűjtött adatokat és nem elemzett a romákkal, nőkkel és fogyatékkal élőkkel kapcsolatban, mivel az alacsony lélekszámú településen az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete jól követhető.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

„Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. (Havas 2012) A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettség béli és foglalkoztatottság béli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik (Stratégia 2011)”

forrás: <http://www.kompetenspedagogus.hu/sites/default/files/06-Varga-Aranka-szerk-Eselyegyenloseg-a-mai-Magyarorszagon-pte-btk-nti-2013.pdf>

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

2011. évi népszámlálás adata alapján a Mohora település lakosságának 91,17%-a magyar, 8,83%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát. (Forrás: KSH)

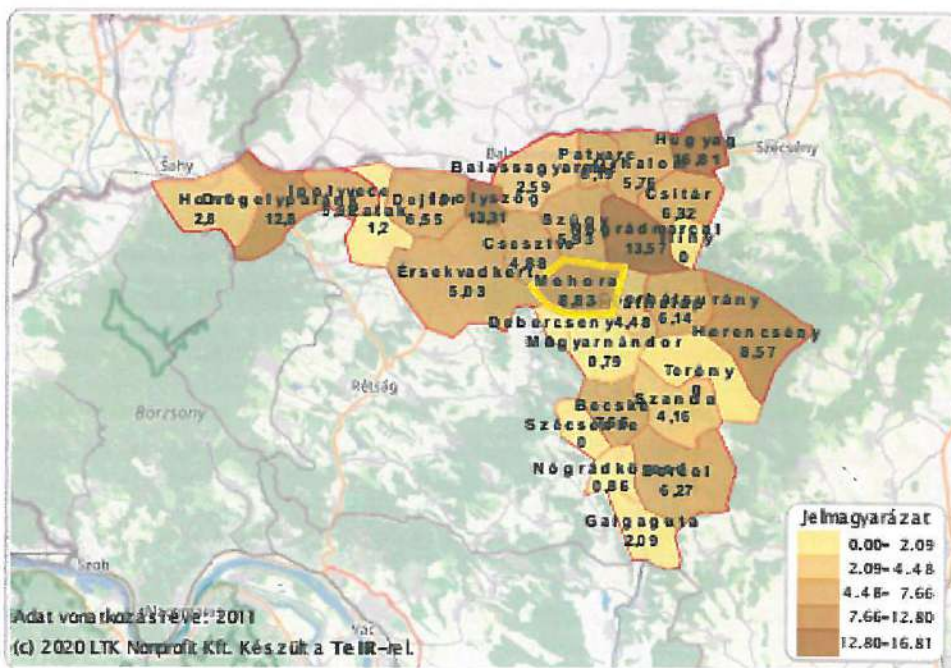
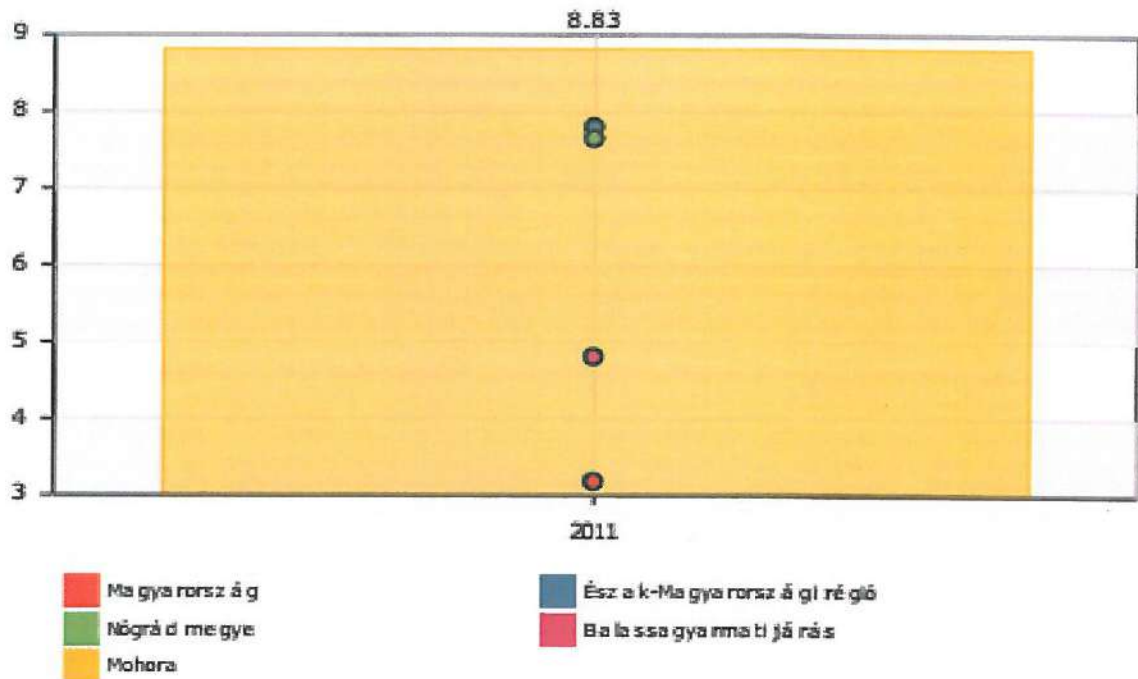
A településen roma nemzetiségi Önkormányzat működik, együttműködési terv alapján történő közös programokkal.

Jövedelmi helyzetet mutató helyi adatok nem állnak rendelkezésre a településen. A www.ksh.hu/docs/teruletiatlasz/jarasok.xls adattábla alapján vizsgálva az egy főre jutó éves jövedelmet, 2011-ben Nógrád megye hat járását tekintve második a Balassagyarmati járás, Rétság járást követve 1 550 ezer Ft-tal. Betudható ez Balassagyarmat város ipari parkjának és gazdaságilag frekvenciáltabb településeinek jövedelemszintjei emelik meg, de feltételezhetően a kistépelések, mint Mohora is ennél jóval alulmaradnak.

A cigány (romani, beás) nemzetiségű népesség aránya (%)

A 2011-es népszámlálás során magukat cigány (románi, beás) nemzetiségűnek vallók a lakosság százalékában.

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TeIR

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	42,66	36,79
2016	45,49	35,02
2017	44,53	32,37
2018	46,00	29,13
2019	47,71	26,07
2020	46,73	26,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

KSH oldalán található adatok alapján a 2022. év I. – III. negyedévében az egy főre jutó éves bruttó jövedelem Nógrád megye vonatkozásában 2. 109. 000.- Ft.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	14,45%	12,42%	13,44%
2016	8,04%	11,21%	9,63%
2017	5,81%	9,82%	7,82%
2018	9,62%	11,04%	10,33%
2019	8,93%	7,37%	8,15%
2020	7,10%	8,68%	7,89%
2021	8,13%	7,69%	7,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Mohorán az aktív lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között.

Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladásával a nők és férfiak körében is változóak az adatok. Az átlagot tekintve közel 10%-os a nyilvántartott állás keresők aránya, számuk csökkenést mutat, összesen 40 fővel csökkent számuk 2015 és 2021 között. A nemek arányában a férfiak száma magasabb a nyilvántartott állás keresők között.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint								
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	90	65	53	69	53	51	50
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	1,00	4,00	7,00	4,00	3,00	4,00
	%	5,56%	1,54%	7,55%	10,14%	7,55%	5,88%	8,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	9,00	6,00	8,00	15,00	5,00	8,00	4,00
	%	10,00%	9,23%	15,09%	21,74%	9,43%	15,69%	8,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	8,00	5,00	6,00	4,00	8,00	7,00	5,00
	%	8,89%	7,69%	11,32%	5,80%	15,09%	13,73%	10,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	4,00	1,00	5,00	5,00	5,00	3,00
	%	5,56%	6,15%	1,89%	7,25%	9,43%	9,80%	6,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	12,00	6,00	6,00	6,00	2,00	4,00	3,00
	%	13,33%	9,23%	11,32%	8,70%	3,77%	7,84%	6,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	11,00	7,00	8,00	9,00	10,00	4,00	6,00
	%	12,22%	10,77%	15,09%	13,04%	18,87%	7,84%	12,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	13,00	16,00	7,00	6,00	4,00	1,00	5,00
	%	14,44%	24,62%	13,21%	8,70%	7,55%	1,96%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	9,00	6,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00
	%	10,00%	9,23%	7,55%	5,80%	7,55%	7,84%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	14,00	9,00	5,00	7,00	4,00	6,00	6,00
	%	15,56%	13,85%	9,43%	10,14%	7,55%	11,76%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	5,00	4,00	6,00	7,00	9,00	11,00
	%	4,44%	7,69%	7,55%	8,70%	13,21%	17,65%	22,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen.

2015-höz képest 2021-re nőtt a regisztrált munkanélküliek aránya a 61 év feletti korosztályok esetében. A többi korosztály esetében csökkenés volt tapasztalható. A csökkenésben szerepet játszhatott valószínűleg a közcélú programban való foglalkoztatás, valamint egy globális gazdasági fellendülés, új gyár épült a szügyi ipari parkban. Az idősebb korosztály számára nehezebb a környéken az elhelyezkedés. A munkanélküliek ezen korosztályát a munkáltatók nem részesítik előnyben, koruk és egészségi állapotuk miatt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	44,44%	57,50%
2016	29,23%	73,68%
2017	45,28%	66,67%
2018	44,93%	54,84%
2019	52,83%	50,00%
2020	52,94%	59,26%
2021	58,00%	55,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. Az összegyűjtött adatok alapján, Mohorán magas a tartós munkanélküliek aránya.

A vizsgált időszakban, 2015 után csökkenés volt megfigyelhető, de 2021-re újra megemelkedett a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya, melynek több mint a fele nő.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	90	15	16,67%	55	61,11%	20	22,22%
2016	65	13	20,00%	37	56,92%	15	23,08%
2017	53	11	20,75%	28	52,83%	14	26,42%
2018	69	9	13,04%	31	44,93%	29	42,03%
2019	53	9	16,98%	28	52,83%	16	30,19%
2020	51	6	11,76%	24	47,06%	21	41,18%
2021	50	10	20,00%	22	44,00%	18	36,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban, 2015 után csökkenés volt megfigyelhető a regisztrált munkanélküliek számát tekintve. A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét vizsgálva látható, hogy 2015 után az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma jelentősen csökkent, még a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők és a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma nőtt 2021-re.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	37	36
2016	37	36
2017	40	28
2018	30	22
2019	28	20
2020	30	16
2021	16	15

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatásba bevontak száma a 2015 - 2017-es években volt a legmagasabb, majd jelentős mértékű csökkenés figyelhető meg. A közfoglalkoztatás, mint foglalkoztatási forma nem pótolja a hiányzó munkalehetőségeket.

Közfoglalkoztatás keretében az Önkormányzat főleg közterületeinek és intézményeinek környezeti gondozását látják el a programba bevont foglalkoztatottak.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	15 perc	39	18 perc	8	20 perc	-	-
Megyeszékhely	1 óra 5 perc	18	1 óra 40 perc	8	3 óra 57 perc	-	-
Főváros	1 óra 30 perc	14	2 óra	15	2 óra 43 perc	-	-

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének potenciálját tekintve a települési adatok szerint csak a vállalkozásokat és a közlekedést tekintve tudunk helyzetképet felvázolni.

A vállalkozások száma 2014. évtől folyamatosan emelkedik. 2014 - 2018 év vonatkozásában 9,6 %-os a növekedés, vállalkozási formákról nincsenek adatok. Az Önkormányzat helyi adókból származó bevételei ellenben a tervezettnél alacsonyabban teljesültek.

A közlekedést, mint a foglalkoztatáshoz való hozzáférés egyik fő tényezőjét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a járási székhely megközelítése a kis távolság miatt nem ütközik nehézségbe, kielégítő a járatok száma (vasúton és közúton is). Ugyanakkor főleg a főváros irányában elérhető munkalehetőségek a nagyobb távolságok miatt 2 óras átlagos utazási időt igényelnek tömegközlekedéssel, autóval (munkába történő bejáráshoz jellemző a kisebb csoportok közös költségen alapuló személygépkocsi utazása) valamivel kevesebb.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	90	7
2016	65	4
2017	53	8
2018	69	11
2019	53	4
2020	51	4
2021	50	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen nincsenek.

A Balassagyarmati Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőséget ad, a 25 év alatti álláskereső fiatalok számára, hogy támogatott foglalkoztatáson vegyenek részt a GINOP programon belül.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Településünkön élő munkanélküliek a Balassagyarmati Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához tartoznak. A Foglalkoztatási Osztály által indított képzéseken kívül a településen képzési lehetőségek nem állnak fenn.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Adatok nem állnak rendelkezésre, hogy a községben kiket is érint pontosan a mélyszegénység. Roma lakosság foglalkoztatására vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre. A településen a közfoglalkoztatásba bevontak többsége roma származásúnak mondható.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Az önkormányzattal szemben a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor. A témához kapcsolódó jelzések nem érkeztek.
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
Internetes számítógép használat a könyvtárban lehetséges. A digitális ismeretek megszerzéséhez két alkalommal volt lehetőség pályázati program keretén belül.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	90	14,26%	20	22,22%
2016	65	10,17%	7	10,77%
2017	53	8,47%	6	11,32%
2018	69	10,75%	14	20,29%
2019	53	8,55%	13	24,53%
2020	51	8,31%	13	25,49%
2021	50	8,46%	11	22,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat azt mutatja, hogy 2021-ben a közfoglalkoztatási programoknak, az új gyár megépülésének a meglévő gyárak bővítésének köszönhetően alacsony volt a járadékban részesülők aránya a 15-64 év közötti lakossághoz képest (8,46). Összességében kijelenthető, hogy a mutatók pozitív tendenciát tükröznek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	34	37,78%	30	33,33%	54	60,00%
2016	28	43,08%	26	40,00%	35	53,85%
2017	21	39,62%	26	49,47%	27	50,94%
2018	11	15,94%	20	29,10%	25	36,23%
2019	10	18,87%	17	32,91%	23	43,40%
2020	16	31,37%	16	31,37%	29	56,86%
2021	17	34,00%	25	50,00%	28	56,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra az az álláskereső jogosult, aki a munkájának elvesztését megelőző 3 évben legalább 360 napig munkában állt és nincs másmilyen munkaviszonya, valamint vállalkozói tevékenységet sem folytat. A táblázatból kiderül, hogy évről évre fogy a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	3
2016	5
2017	4
2018	3
2019	2
2020	2
2021	3

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	382	0	0	47,12%	79,32%	92,93%
2016	382	0	0	47,12%	80,63%	92,93%
2017	382	0	0	47,12%	80,89%	92,41%
2018	382	0	0	47,12%	81,94%	93,19%
2019	382	0	0	47,12%	82,20%	93,46%
2020	382	0	0	47,12%	80,89%	91,62%
2021	381	0	0	47,12%	80,89%	91,62%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Időszak	Lakásállomány (db)	Az egyszobás lakások száma (db)	A kétszobás lakások száma (a másfél szobásokkal együtt) (db)	A háromszobás lakások száma (a két és félszobásokkal együtt) (db)	A negy és több szobás lakások száma (a három és félszobásokkal együtt) (db)
2014. év	382	33	147	154	48
2015. év	382	33	147	154	48
2016. év	382	33	147	154	48
2017. év	382	33	147	154	48
2018. év	382	33	147	154	48

Forrás: KSH

Lakásállományban nincs változás. Új lakóépület nem épült.

- a) bérlakás-állomány
A településen nem releváns.
- b) szociális lakhatás
A településen nem releváns
- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
A településen nem releváns
- e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	175	n.a.
2016	229	10
2017	138	79
2018	137	79
2019	159	190
2020	142	159
2021	149	192

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Nincs adatszolgáltatás arra vonatkozóan, hogy van-e olyan család a településen, aki olyan mértékben eladósodott volna, hogy veszélyeztetné lakhatását, létfenntartását, illetve az anyagi nehézségekkel küzdő családoknál milyen mértékű az eladósodottság.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településen nem releváns. Településen hajléktalan személy nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településen nem releváns, szegregált terület nincs.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településen nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településen nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve változásainak elemzése fontos információ az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában, az egyenlő bánásmód- és hozzáférést különösen az azonos egészségügyi intézmények használatát, a betegségmegelőző programokhoz (szűrővizsgálatok) való hozzáférési és részvételi jogot illetően. Az 1997. évi CLIV. egészségügyi törvény célja:

„a) elősegíteni az egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,

b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,

c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbitatlan maradjon,

d) meghatározni – a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül – az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,

e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,

f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.”

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A mohorai lakosság számára az Önkormányzat helyi orvosi rendelőben biztosítja a házi orvosi ellátást. Fogászati ellátás Magyarándorban, szomszédos településen biztosított.

A védőnői ellátás helyi szolgálattal biztosított.

A szakorvosi ellátást igénylő betegek számára a 20 km-re fekvő Balassagyarmaton a dr. Kenessey Albert Kórház- és Rendelőintézetben érhető el szakellátás, melynek hatóköre az egész kistérségre kiterjed, mint belgyógyászat, kardiológia, gyermekgyógyászat, szülészet, belgyógyászat is működik. A mentőállomása jól felszerelt, 15-20 perc kitérkezési és szállítási idővel kell számolni, ha ellátás szükséges. Szakellátás elérhető még Szécsényben

Több szakellátás viszont távolabb, mint a 60 km-re lévő megyeszékhelyen, Salgótarjánban vagy Vác város Kórházában érhető el, amely nagyban csökkenti a gyors beavatkozási lehetőségeket.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	1	82	56
2016	1	0	0	1	72	34
2017	1	0	0	1	62	28
2018	1	0	0	1	48	26
2019	1	0	0	1	46	21
2020	1	0	0	1	48	18
2021	1	0	0	1	39	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj intézménye is két részre szakadt 2015-ben. A méltányossági ápolási díj megszüntetésre került, az alanyi ápolási díjat a kormányhivatalok folyósítják

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Népegészségügyi-célú méhnyakszűrés 2015. óta helyben elérhető, melyet a védőnő végez. A népesség alap szűrővizsgálatait a háziorvosi szolgáltatás keretében jelen vannak a helyi egészségügyi ellátásban

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzat a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában nem vállal szerepet.

Az életminőség javítását az egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós- szoptatós anyák gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosítottak a településen.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodai intézményi étkeztetést és a szociális étkeztetést szerződés útján látja el az Önkormányzat, helyben a tálalókonyhára való szállítással, illetve a szociális étkezők számára házhozszállítással.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A Mohorai Sport Egyesület aktív és eredményes tevékenysége nagyban hozzájárul a helyi lakosok sportolásához, szórakoztatásához, közösségfejlesztéséhez.

A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi körülményeket figyelembe véve, a település minden lakója számára elérhető a Községi Sportcsarnokban és Sportpályán.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére az alábbi személyes gondoskodási formákat biztosítjuk:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

g) droprevenció szolgáltatások;

Településünkön ilyen szolgáltatás nem elérhető.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen ilyen esetről nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
Forrás: Önkormányzati adat	

Településen népkonyha nem működik.

A pozitív ellátások juttatása a szabályozások és a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával, pozitív diszkrimináció alkalmazásával történik a célcsoport irányába.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

A települési képviselő-testület 5 tagú, tagok között 1 nő és 4 férfi van. A polgármester és alpolgármester férfi.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színterét a:

- lakóközösségek
- önkormányzat és intézményei
- munkahelyek közösségei
- vallási közösségek
- civil szervezetek
- roma nemzetiségi önkormányzat

A helyi közösségi élet rendezvényei:

- Búcsú
- Falunap
- Tolnay Klári emléknep
- Pincesoron rendezvény
- Roma Nap

Civil szervezetek a településen:

- Mohorai Hagymányörző és Faluszépítő Egyesület
- Mauks Ilona Nyugdíjas Klub
- Mohorai Népdalkör
- Mohorai Polgárórség Egyesület
- Tolnay Klári Kulturális és Művészeti Egyesület
- Mauks Ilona Emlékszoba
- Dolinkai Pincegazdák
- Római Katolikus Egyház
- Evangélikus Felekezet

A településen Mozgókönyvtár működik.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	van	270	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön etnikai és vallási konfliktusok nincsenek. Mohora békés, nyugodt életű község.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A település lakói szükséghelyzetben lehetőségeik mérten segítik és támogatják egymást önkéntes munkával, illetve adományokkal. Nincsenek hátrányos helyzetűeket folyamatosan támogató, segítő egyesületek, közösségek, vállalkozások a településen.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településen nem releváns.

e) helyi lakossági önszerveződések.

- A településen alakult helyi nyugdíjas klub, mely lehetőséget nyújt az idősök heti rendszerességgel történő találkozására a művelődési házban. Részt vesznek más nyugdíjas klubok találkozásán.
- A Mohorai Faluszépítő és Hagymányörző Egyesület 2016. óta működik községünkben. Az egyesület célja: Az alapítók és Mohora kulturális értékeinek óvása, ápolása, közösségi összetartozást erősítő rendezvények szervezése. Mohora lakókörnyezetének, közterületeinek és középületeinek fejlesztése. A természeti értékeinek védelme.

- Egyesület alapítását követően létrehozott egy hagyományörző Néptáncgyűttest, Mohorai Széltolók néven. Néptáncgyűttes célja a Palóc néptánckultúra ápolása és a különböző tájegységek néptáncainak elsajátítása.
- A Mohorai Népdalkör Egyesület 2022. óta működik községünkben. Az alapítók és Mohora kulturális értékeinek óvása, közösségi összetartozást erősítő rendezvények szervezése. A magyar Népdal, Nóta hagyományának őrzése és továbbadása. A nógrádi, mohorai népszokások feltárása, ápolása, dalkör működtetése, éneklés oktatása, amely magában foglalja az óvodás, iskolás gyermekek és felnőttek szellemi, fizikai, erkölcsi, érzelmi nevelésének segítését, magyarság tudatuk kialakulásának segítését.
- Helyi polgárőrség segíti a közbiztonság fenntartását. Nagyobb közösségi, társadalmi rendezvényeken biztosítják a helyszínt. Járőrszolgálatot teljesítenek. folyamatosan együttműködnek a rendőrséggel, a szomszédos falvak egyesületeivel.

Az Egyesületek tevékenyen részvételükkel képviselik a települést a környező települések kulturális rendezvényein.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen lévő Mohora Roma Nemzetiségi Önkormányzat az önkormányzattal együttműködési megállapodás alapján tevékenyen működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének hiányosságai	Települési szintű adatgyűjtés, elemzés a szociális és foglalkoztatási integráció előmozdítása érdekében
Magas a tartós munkanélküliség	Átképzési, álláskeresési lehetőségek ismertetése Munkaügyi Központon keresztül, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Közfoglalkoztatás folytatása.
A felnőtt, szegénységben élők egészségügyi állapota nem kielégítő	Egészségmegóvást, egészség fejlesztést támogató programok szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Mohora település népességének 26%-át a 0-17 éves gyermekek/fiatalok jelentik. *(Forrás: Népesség 2.sz. táblázat.)* Ebből döntő többség (187 fő) a 0-14 éves korosztály, róluk nevelési-oktatási feladat ellátási kötelezettsége keretében gondoskodik az önkormányzat (kivéve 2 és fél éves kor előtti ellátás).

Az önkormányzat saját fenntartású, kétcsoportos Napköziotthonos Óvodát működtet a településen. Az óvoda felújított, akadálymentesített, esztétikus környezettel fogadja a kisgyermeket. Tornaterme nincs, nem biztosított épületen belül a gyerekek testedzéséhez szükséges terem.

Mélyszegénységben élő gyermekekről nincs adat.

A gyermekszegénység csökkentése minden ágazatra kiterjedő, átfogó, egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseket igényel az oktatás, a gyermekvédelmi, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, a lakhatás, az egészségügy terén.

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	484	516	1000	48,40%	51,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	4,00%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	93	94	187	9,30%	9,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	14	33	1,90%	1,40%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Az elmúlt években a község lakóinak száma a természetes fogyás és elvándorlás következtében fokozatosan csökkent. Az öregedési index Mohora esetében sajnos egy előregedő társadalom képét mutatja. Bár az adatok némi pozitív változást mutatnak, hiszen a 65 év feletti lakosok száma 2015. évhez képest 5 fővel csökkent, a 14 év alattiaké 15 fővel nőtt.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	7	n.a.
2017	8	26
2018	6	20
2019	6	20
2020	10	20
2021	5	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatszolgáltatás alapján megállapítható, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, ami azt jelenti, hogy a 0-14 éves korú gyermekek 3,2%-a sorolható ebbe a helyzetbe.

A védelembe vett kiskorú gyermekek kikerüléséről nincsenek adatok.

A veszélyeztetettségi helyzetet előidéző tényezők:

- környezeti-lakhatási
- család elhanyagoló életmódja
- anyagi feltételek
- tankötelezettség, rendszeres intézménylátogatási mulasztás.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	85
2016	72
2017	78
2018	63
2019	58
2020	46
2021	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a vonatkozó hatályos jogszabályban rögzített jövedelmi és vagyoni feltételek fennállása esetén.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 148. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a 20/A. §-ában meghatározott pénzbeli támogatásnak, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Az adatok alapján megállapítható, hogy az utolsó 2021. évi nyilvántartás alapján a település 0-17 éves gyermekeinek (230 fő) 20,0 %-a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült.

Az adatokban javulás tapasztalható, ami abból adódik, hogy pár család anyagi helyzete munkaviszony létesítést követően annyit javult, hogy nem lettek jogosultak az ellátásra. A jelenleg is jogosultak körében a tartós munkanélküliség, az alkalmi munkavállalási lehetőségek hiánya a családok elszegényedését egyre jobban generálja, mely még élesebbé teszi a veszélyeztetetté válás körülményeit.

A gyermekek védelmét a:

- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások
- pénzbeli ellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátások
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések
- az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgál.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos nyilvántartásáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata (ingyenes étkezés, tankönyv) miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

- gyermekétképzés normatív kedvezmény
- pénzügyi támogatás
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az gyermek jogán járó helyi ellátásokra való jogosultság megállapítása jegyzői hatáskörben kerül megállapításra.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	6	6	12
2016	6	6	12
2017	6	6	12
2018	5	7	12
2019	4	6	10
2020	4	6	10
2021	3	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaeállításra való jogosultságot, annak összegét jogszabály határozza meg.

Árvaeállításra az a gyermek jogosult – ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermeket is –, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte. Az árvaeállítás a gyermek 16. életévének betöltéséig jár. Ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, az árvaeállítás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a 25. életév betöltéséig folyósítható

forrás: <https://folyositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/>

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	34	n.a	n.a	n.a	n.a	
2016	33	n.a	n.a	n.a	n.a	38
2017	41	n.a	n.a	n.a	n.a	53
2018	33	n.a	n.a	n.a	n.a	41
2019	31	n.a	n.a	n.a	n.a	36
2020	39	n.a	n.a	n.a	n.a	31
2021	39	n.a	n.a	n.a	n.a	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Mohora település Önkormányzata szerződéssel, tálaló konyha működtetésével biztosítja az óvodáskorú kisgyermek és alkalmazottak étkeztetését.

Az óvodai adatok alapján megállapítható, hogy 2021-ben 39 gyermek ingyenes óvodai étkeztetésben részesült, az óvodai létszám 100 %-a, ami magasnak mondható.

Az önkormányzat által szervezett intézményi étkeztetés jelentősége egyre hangsúlyosabb, mivel az elszegényedett családok gyermekeinek az egészséges étkeztetése, mely a gyermek fejlődésének alap eleme, szinte csak az intézményben megoldott, otthon nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű ételhez. Az adatok ismerete nélkül nem állítható fel reális kép a kedvezményes étkeztetésről, és arról, hogy valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermek részesül-e a valós, mindennapos meleg étkeztetésben. 2016. évtől biztosított a nyári szünidei étkeztetés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek számára.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településen nem releváns.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településen nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mohora község közigazgatási területén nincs szegregált, telepszerű környezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	42	42
2016	1	53	53
2017	1	52	52
2018	1	48	48
2019	1	51	51
2020	1	49	49
2021	1	53	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálatot a településen egy fő védőnő látja el. A fenti táblázat adatai alapján a 0-3 év közötti gyermekek száma a településen elég változó, 2015-ös évhez képest 2021-re 11 fővel nőtt.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek ellátásának Védőnői szolgálata biztosított a településen. A gyermekorvosi ellátás felnőtt háziorvosi szolgálat keretében biztosított. Gyermekorvosi szakrendelő Balassagyarmaton a dr. Kenessey Albert kórházban érhető el, 6 km-es távolságban.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	0
2016	1	0	0	0	0
2017	1	0	0	0	0
2018	1	0	0	0	0
2019	1	0	0	0	0
2020	1	0	0	0	0
2021	1	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktató) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A preventív egészségügyi vizsgálatok a helyi, Zichy Márta Óvodában biztosítottak az érintett korosztály számára a védőnői és időszakos orvosi szűrővizsgálatok által. Az iskolás korúak preventív ellátása a Köznevelési Törvény értelmében a tanulói jogviszonyt létesített intézményben történik.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Mohora községben a Cinka Panna Roma Kulturális Egyesület fenntartásában működik a Rácz Aladár Tanoda, 30 gyermek bevonásával.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön bölcsőde nem működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Legfőbb feladata a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése, a prevenciós munka. Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

A települési jelzőrendszer összetétele sokszínű, és hangsúlyozottan felelősségteljes, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

- g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Településünkön amennyiben krízishelyzet alakul ki az érintettek igénybe vehetik a Megyei Gyermekvédelmi Központ (3100 Salgótarján, Ruhagyári út 9) intézményeinek, telephelyeinek szolgáltatásait. A központ jelenleg tíz lakásotthonban és a gyermekvédelmi szakszolgálat két területi irodájában biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti tartós nevelésbe vett gyermekek teljes körű ellátását, valamint befogadja az átmeneti gondozást igénylő gyermekeket, helyzetük rendezése érdekében kezdeményezi a szükséges intézkedéseket.

- h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Sportolási lehetőség: heti két alkalommal aerobik órák keretében. Bózsik program keretében a focit szerető gyermekek sportolhatnak.

A szolgáltatások nyújtása során az egyenlő bánásmód megsértése miatt bejelentés és szankció alkalmazására nem került sor.

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az önkormányzat az étkeztetést szolgáltatási szerződés által látja el. Az intézményi étkeztetés a helyi tálalókonyhára történő szállítással kerül az intézménybe. Hétvégén az étkeztetés nem biztosított. A szünidei gyermekétkeztetés szintén szolgáltatási szerződés által van ellátva.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településre nem releváns.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Településünkre nem jellemző.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program: „A projektek keretében az Európai Unió Leginkább Rászoruló Személyeket Támogató Európai Segítségnyújtási Alapjának finanszírozásával és Magyarország kormányának társfinanszírozásával élelmiszert és alapvető fogyasztási cikkeket tartalmazó csomagot juttatunk el a rászoruló személyekhez.”

forrás: <https://szgyf.gov.hu/raszorulo-szemelyeket-tamogato-operativ-program>

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	34	9	26,47%
2016	33	10	30,30%
2017	41	12	29,27%
2018	33	10	30,30%
2019	31	1	3,23%
2020	39	0	0,00%
2021	39	2	5,13%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	0	n.a.	0,00%
2016	0	n.a.	0,00%
2017	0	n.a.	0,00%
2018	0	n.a.	0,00%
2019	0	n.a.	0,00%
2020	0	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül 2018. évtől jelentősen lecsökkent. Ennek oka, hogy a gyermeket nevelő családok többsége bérjövdelemmel rendelkezik, ami alapján nem jogosultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, így a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet sem állapítható meg a gyermek számára.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	11	42
2016	12	34
2017	15	40
2018	9	32
2019	9	27
2020	7	29
2021	10	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek többsége halmozottan hátrányos helyzetű, azonban a kedvező jövedelmi változások miatt a rászorult gyermekek száma 2021. évre jelentős mértékben, 13 fővel, csökkent 2015. évhez képest. A hátrányos helyzetű gyermekek száma kisebb mértékű változást mutat.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Településen önálló intézményként óvoda működik. Az intézmény közel 100%-os kihasználtságú. A nevelési tanácsadás, a logopédusi szolgáltatás, gyógytestnevelés járási fenntartásban valósul meg az intézményben.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	42	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	
Gyógypedagógusok létszáma		
Dajka/gondozónő	2	
Kisegítő személyzet		
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		2	42	1	34	0	n.a.	17
2016		2	42	1	33	0	n.a.	17
2017		2	42	1	41	0	n.a.	21
2018		2	42	1	33	0	n.a.	17
2019		2	42	1	31	0	n.a.	16
2020		2	42	1	39	0	n.a.	20
2021		2	42	1	39	0	n.a.	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskola több éve megszűnt.

Az általános iskoláskorú tanulók a Cserhátsurányi Szent István Keresztény Általános Iskolába és a Magyarnándori Általános Iskolába és a Balassagyarmat város Általános Iskoláiba járnak. Utazási feltételeik helyközi autóbusszal biztosítottak. Mindhárom iskola 10 km-es körzetben megközelíthető.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2017/2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2018/2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.
2017/2018	n.a.
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Településünkön működik a Rácz Aladár Tanoda. A tanoda program azzal a céllal jött létre, hogy segítse azokat a tanulókat, akik számára önmagában sem a család, sem az iskola nem tud megfelelő feltételeket biztosítani a sikeres iskolai előrehaladáshoz, a továbbtanuláshoz.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	38
2017	n.a.	n.a.	n.a.	53
2018	n.a.	n.a.	n.a.	41
2019	n.a.	n.a.	n.a.	36
2020	n.a.	n.a.	n.a.	31
2021	n.a.	30	n.a.	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas óvodai HH/HHH létszám	Óvodai alapellátás és egyéni szükségletekhez igazodó egyéni fejlesztés, rendszeres óvodalátogatás további fenntartása a sikeres iskolakezdés érdekében, HHH létszám arányos elosztása
Nincs (szükséghelyiség) logopédiai- és egyéni fejlesztő helység	Megfelelő helység-és pedagógiai/fejlesztési körülmény kialakítása a logopédiai- és fejlesztő tevékenységekhez
Óvodavezetői iroda nem megfelelő	A vezetői iroda leválasztása és különálló kialakítása az élelmiszervezetői irodától a vezetői tevékenységek optimalizálása érdekében
mindennapi mozgást nehéz biztosítani	tornaterem hiánya, a csoportszobákat kell átrendezni a mindennapi tornaórához
családi napközi és gyermekfelügyelet hiánya	főleg a hosszabb, nyári szünidőben okoz problémát a szülők számára a kiskorúak felügyeletének biztosítása, gyermekprogramok szervezése, foglalkozásokkal

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfikkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek,
- munkafeltételek terén,
- valamint szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak.

A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra:

- nem,
- családi állapot,
- anyaság, és
- terhesség tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	14,45%	12,42%	13,44%
2016	8,04%	11,21%	9,63%
2017	5,81%	9,82%	7,82%
2018	9,62%	11,04%	10,33%
2019	8,93%	7,37%	8,15%
2020	7,10%	8,68%	7,89%
2021	8,13	7,69	7,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéleti feladatok és felelőségek is általában egyoldalúan a nőket terhelik.

A táblázat alapján a munkanélküli nők száma több évben magasabb volt a munkanélküli férfiak számánál.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	44,44%	57,50%
2016	29,23%	73,68%
2017	45,28%	66,67%
2018	44,93%	54,84%
2019	52,83%	50,00%
2020	52,94%	59,26%
2021	58,00%	55,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	90	7
2016	65	4
2017	53	8
2018	69	11
2019	53	4
2020	51	4
2021	50	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen képzési programok nem voltak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők esélyegyenlőségi csoportjának foglalkoztatását tovább vizsgálva a végzettséggel összefüggő munkavállalásról, illetve munkanélküliségről nem ismerünk adatokat.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát tovább fokozza, hogy sokan –az alkalmi munkavállalások miatt - nem rendelkeznek nyugdíj jogosultsághoz szükséges szolgálati idővel. A gyermeküket egyedül nevelő nők szintén az anyagi kiszolgáltatottság általi körbe tartoznak.

A településen a nőket foglalkoztató munkahelyek részben a közszférában vannak, illetve helyi lehetőségek szerint egyes vállalkozási körök foglalkoztatják őket vagy környező üzemek foglalkoztatják.

Általános tapasztalat, de a település sajátos hátrányos kistérségi helyzetét tekintve is elmondható, hogy a nők között kiemelten hátrányos helyzetű és veszélyeztetett csoportok a:

- a 45 év feletti nők a megváltozott képzési ismereteik hiányában
- a pályakezdők a szakmai tapasztalatuk hiányában
- a GYES-ről visszatérő kisgyermekes nők a megváltozott munkahelyi feltételek miatt
- az esetleges alacsony iskolai végzettség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Adatok nem állnak rendelkezésre.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	42	42
2016	1	53	53
2017	1	52	52
2018	1	48	48
2019	1	51	51
2020	1	49	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az 5.2.1. számú táblázat adatai alapján a 0-3 év közötti gyermekek száma a településen növekvő tendenciát mutat, mely remélhetőleg a következő éveket is jellemezni fogja. Ezért még nagyobb jelentősége lesz a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatásoknak a településen a nők körében.

A településen jelenleg nem áll rendelkezésre bölcsőde, sem munkahelyi, sem pedig családi bölcsőde nem üzemel.

A településen családi napközi elhelyezési lehetőség nincs. Az óvodáskorúak részére a napközbeni elhelyezés a helyi óvodában biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő szakmai munkájának keretében valósul meg a családtervezés támogatása, valamint az anya- és gyermekgondozás. Védőnő munkáját a családsegítő szolgálat is segíti a településen, kiemelt figyelmet fordítva a szociálisan nehezebb helyzetben élő várandós édesanyákra és gyermekeikre.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Azok a nők, akiket családon belüli fizikai- vagy lelki bántalmazás ért a Családsegítő Szolgálathoz fordulhatnak, továbbá rendőrségi feljelentést tehetnek.

Változás az elmúlt időszakhoz képest, hogy erőszak miatti feljelentésről vagy bírósági esetről az önkormányzat felé két család esetében történt ügyészség részéről értesítés nőket ért erőszakról, családon belüli erőszakról. A családsegítő szolgálat és a jegyző az eseteket kivizsgálta és a család gondozásba került, kapcsolattartás folyamatos. Ma már nem maradnak el a feljelentések, esetek kivizsgálásra kerülnek.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen helyben nincs ilyen intézmény. A legközelebb lévő krízishelyzetben igénybe vehető gyermek- és anyaothton a Nógrád Megyei Reménysugár Egyesített Szociális Intézmény (2660 Balassagyarmat, Szontágh Pál utca 44.), valamint a Magyar Vöröskereszt által fenntartott „Menedék” Családok Átmeneti Otthona. (Salgótarján)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A települési önkormányzat képviselő- testületében és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testületében is 1 – 1 nő foglal helyet. A közös önkormányzati hivatal vezetője, és a dolgozó köztisztviselők is nők, összesen 8 fő. Mohora Község Önkormányzatánál a könyvtáros és a védőnői munkakört nők töltik be. Az önkormányzat által fenntartott óvodában is csak nők dolgoznak, összesen 6 fő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem készültek felmérések a nőket fokozottan érintő társadalmi problémákról, intézkedéseket sem születtek ezeken a területeken.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők élet- és családhelyzetének, társadalmi problémáinak feltárására irányuló felmérések hiánya.	Mínél többoldalú adatgyűjtés és elemzés, Igényfelmérésen alapuló életmódbeli tanácsadás Családsegítő Szolgálat bevonásával
Magas a nők tartós munkanélkülisége	Helyi alternatív lehetőségekkel, közprogrammal segíteni a részmunkaidős munkavállalást. Átképzés, továbbképzési lehetőségek felkutatása
Családi napközi, gyermekfelügyelet nincs	Igények felmérése, lehetőségek mérlegelése a megvalósításhoz

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	150	175	85,71%
2016	147	176	83,52%
2017	141	185	76,22%
2018	144	187	77,01%
2019	148	185	80,00%
2020	140	189	74,07%
2021	145	190	76,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	99	150	249
2016	106	146	252
2017	99	147	246
2018	95	147	242
2019	91	137	228
2020	92	132	224
2021	84	115	199

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	6	2	56	105	0	8	n.a.
2016	6	1	58	102	1	6	n.a.
2017	5	0	55	104	0	8	0
2018	5	0	52	106	2	9	1
2019	4	0	55	101	1	7	1
2020	5	0	57	97	1	6	1
2021	6	0	52	89	0	3	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjas korú lakosok számaránya csökkent 2015 és 2021 közötti időszakban. Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban 2021. évben 52 férfi és 89 nő részesült.

Az időskorúak családi állapota jellemzően özvegy, alacsony a házasságban élő idősök száma.

A demográfiai folyamatot a növekvő átlag életkor, a középkorúak közötti magasabb halandóság és a nők hosszabb élettartalma jellemzi.

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak, mert sok az egyedül élő. Idős korra jellemző csökkenő szellemi és fizikai aktivitás hanyatlása miatt önellátási képességük is csökken. Sok idős több betegségben is szenved, 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

Az egészséges idősök szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, de ennek az esélye a munkaerőpiacon nagyon kicsi, kivéve, ha speciális szaktudással rendelkeznek. Nehezítő körülménynek számít az is, hogy idősebb életkorban romlik a munkavállaló egészségi állapota, mivel aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi.

Az idősebb korosztály alacsonyabb fokú foglalkoztatottságát több tényező együttes jelenlétével lehet magyarázni. Az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakult a munkaerőpiac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör szűnt meg és újabbak jöttek létre, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres és eredményes munkavállaláshoz. Mivel az idősebb munkavállalók munkaerőpiacra történő belépésekor még kevésbé volt jellemző a gyakori munkahelyváltás, kevesen tartották fontosnak az élethosszig tartó tanulást és a tudás rendszeres frissítését, ami most jelentős hátrányt okoz számukra munkahelyük elvesztése esetén a fiatalabb generációkkal szemben. A munkaadók gyakran azzal magyarázzák az idősök munkaerőpiaci versenyhátrányának egyre inkább érezhető jelenlétét, hogy az idősök tudása elavult, kevésbé rugalmasak, nem beszélnek idegen nyelvet, fizikai állapotuk már nem megfelelő.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	90	65	53	69	53	51
41-45 év (TS 042)	Fő	11	7	8	9	10	4	6
	%	12,22%	10,77%	15,09%	13,04%	18,87%	7,84%	12,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	13	16	7	6	4	1	5
	%	14,44%	24,62%	13,21%	8,70%	7,55%	1,96%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	9	6	4	4	4	4	3
	%	10,00%	9,23%	7,55%	5,80%	7,55%	7,84%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	14	9	5	7	4	6	6
	%	15,56%	13,85%	9,43%	10,14%	7,55%	11,76%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	5	4	6	7	9	11
	%	4,44%	7,69%	7,55%	8,70%	13,21%	17,65%	22,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre való tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Azonban a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs lehetőség.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	150	n.a.	36	20
2016	147	n.a.	33	24
2017	141	n.a.	26	24
2018	144	n.a.	21	18
2019	148	n.a.	20	11
2020	140	n.a.	21	15
2021	145		16	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mohora község Önkormányzata kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatás:

- étkeztetés

- házi segítségnyújtás.

Nappali ellátásra nincs lehetőség a településen, legközelebb Cserhátsurányban a Keresztény Otthon nyújt nappali ellátást a rászorulóknak, de jellemző a családtagok otthoni ellátására igényelt ápolási díj is a munkaképes lakosság körében.

A szociális étkeztetést vállalkozóval kötött szerződés által biztosítja kiszállítással az igénylők részére. Az érintettek zöme tájékozott a szociális szolgáltatások igénybevétele tekintetében.

A házi segítségnyújtás kistérségi szolgáltatási formában valósul meg.

Bentlakásos Idősek Otthona szakosított ellátás Balassagyarmaton érhető el 10 km távolságra.

Felnőtt háziorvosi szolgálat a településen biztosított.

Adatok az időskori jellemző betegségekről szűréséről nincsenek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen a kulturális, közművelődési programok nyitottak, az idősök hozzáférése biztosított, amennyiben mozgáskészségük megengedi.

Aktív nyugdíjas élet folyik a Nyugdíjasok Klubja szervezésével. Jó kapcsolatokat ápolnak a környék hagyományőrző településével, azok rendezvényeit is támogatják.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése részben megoldott. Az Önkormányzat honlapja nyújt tájékoztatást az aktuális eseményekről, programokról, határozatokról.

A könyvtárlátogatás is él az idősök körében, bár csökkenő látogatási alkalmat mutatnak az adatok.

A vallásgyakorlás stabil helyzetet mutat az adatszolgáltatás alapján.

A közösségi közlekedéshez biztosított a hozzáférésük.

c) idősök informatikai jártassága;

Nem készült felmérés az időskorúak informatikai jártasságáról.

d) a generációk közötti programok.

Évente kerül megrendezésre a családi nap, ahol kicsik és nagyok együtt vehetnek részt a programokon.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nyugdíjasok Klubja programjai.

Hagyományápoló rendezvények: Búcsú, Mohorai Falunap, Szület, Tolnay Klári Emlékház rendezvényei, Egyházi ünnepek, rendezvények.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
55 év feletti álláskeresése	Közfoglalkoztatási programok indítása és bevonásuk
Idősek nappali ellátásának hiánya	Igények, fejlesztési lehetőségek felmérése
Az egyedül élő idősek aránya magas, fokozottan veszélyeztetettek a bűncselekmények tekintetében is	igényfelmérés a programok szervezéséhez, tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése rendőrséggel együttműködve
digitális lemaradás a fiatalabb generációktól	digitális képzés szervezés fiatalok bevonásával

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. Törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	27	27	54
2016	31	29	60
2017	29	28	57
2018	27	25	52
2019	22	22	44
2020	21	22	43
2021	19	19	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A statisztikai adatokból kiderül, hogy 2015 és 2021 között csökkent a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma. Közöttük a férfiak száma és a nők száma egyforma.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Adat nem áll rendelkezésre.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Adat nem áll rendelkezésre.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Adat nem áll rendelkezésre.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen a fogyatékos személyek nappali ellátását, önálló életvitelét biztosító szolgáltatás nincs.

Járási szinten a Mozgáskorlátozottak Nógrád Megyei Egyesülete balassagyarmati kirendeltsége a legközelebbi szolgáltató, melynek célja a mozgáskorlátozott emberek esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása: egyenjogú és teljes társadalmi beilleszkedése, egyéni és közösségi érdekeinek segítése, képviselése, védelme.

E szolgáltatás keretében közelebb kerülhetnek a saját szükségleteik kielégítéséhez, rehabilitációjuk támogatott, szociális biztonságérzetük stabilabbá válhat, állampolgári jogaik valós érvényesülése megvalósulhat.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyeket megillető ellátási formák:

a) *fogyatékosági támogatás*: a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, a fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás.

b) *rokkantsági járadékra* az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül.

c) aktív korúak ellátása – *egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás* (továbbiakban: EGYT): A járási hivatal állapítja meg a jogosultságot – a feltételek fennállása esetén – a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére.

Egészségkárosodott személynek minősül az, aki az ellátásra való jogosultságának kezdő napján munkaképességét legalább 67% -ban elvesztette, vagy legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50 %-os mértéket, vagy

- vakok személyi járadékában részesül vagy
- fogyatékosági támogatásban részesül.

d) *közlekedési kedvezmény*: a súlyosan mozgáskorlátozott személy szerzésre és átalakítási való jogosultsága.

- *parkolási igazolvány*

e) *alap és szakosított ellátások* (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon).

Mohora Község Önkormányzata a fogyatékkal élő személyek részére önállóan vagy társulások lévén biztosítja a szociális alapellátásokat, így az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a támogató szolgáltatást. Mohora településen nincs sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású intézmény melyben a fogyatékos személyek nappali ellátásban részesülhetnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi szolgáltatások közül helyben elérhető a házi orvosi ellátás. A rendelő orvosi eszközökkel jól felszerelt, a házi orvosi rendelő épülete akadálymentesített. Szakorvosi, rehabilitációs, illetve területi kórházi ellátás a balassagyarmati Dr. Kenessey Albert Kórház- és Rendelőintézetben áll a lakosság rendelkezésére.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő közületek akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékkal élő személyek közszolgáltatásokhoz, a kulturális és sportrendezvényekhez való hozzáférést az akadálymentesített közintézmények biztosítják.

A lakóépületek a családban élők szükségleteinek megfelelő mértékben akadálymentesítettek.

A településen működő élelmiszerüzletek részben akadálymentesítettek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nincs adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A település közösségi közlekedését szolgáló járdák részben felújításra szorulnak. A felújított járdák alkalmasak a fogyatékkal élők közlekedésére.

f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosággal élő személyek nappali intézménye stb.);

Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés és házi segítségnyújtás.

A település községi jellegéből adódóan a fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott. A fogyatékos személyek számára legközelebb a dr. Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet támogató szolgáltatása és a fogyatékos személyek nappali ellátása és bentlakása Nógrád megyén belül Bercel és Ludányhalászi, Diósjenő, fiatalokéknak Szátok településen lehetséges.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Településünkre nem jellemző.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiányában, nincsen ilyen célú program a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiányában nincsenek erre irányuló kezdeményezések.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos felmérés, adat a fogyatékkal élőkről, helyzetéről, szükségleteiről.	Adatbázis létrehozása
A település kereskedelmi és szolgáltató egységei részben akadálymentesek	Partneri együttműködés (pályázati segítségnyújtás) a vállalkozói szférával az akadálymentesítés megvalósításában
A foglalkoztatáshoz való jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás felkészült támogató személyek, vagy az akadálymentesítettség hiányában nem valósul meg	Adatgyűjtés községi körben és a versenyszférában foglalkoztatott fogyatékkal élő munkavállalókról, és a célcsoport munkaerő-piaci érvényesülését segítő intézkedések megvalósítása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Számos útszakasz továbbra is rossz állapotban van, több utca járdaszakasza hiányos vagy egyenetlen, felújításra szorul.	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása.
hivatal épületének teljes körű felújítása: szigetelés; tető csere, fűtés korszerűsítés – rezszi kiadások csökkentése érdekében	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása.
Közvilágítás korszerűsítés, bővítés	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása.
könyvtári épület teljes körű felújítása, szigetelése, fűtés korszerűsítés: rezszi csökkentés érdekében	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása.
óvoda épület felújítás	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása
ravatalozó, templomok falújítása	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- Mohora Község Óvodájáért (közhasznú)
 - Mohorai Faluszépitő és Hagyományőrző Egyesület
 - Mohorai Sport Egyesület
 - Mohora Polgárőr Egyesület
 - Nyugdíjas Klub
 - Mohorai Népdalkör
 - Tolnay Klári Kulturális és Művészeti Egyesület
 - Dolinkai Pincegazdák
 - Római katolikus Egyház
 - Evangélikus Felekezet

Jelentőségük és jelenlétük hangsúlyos a közösségerősítés és fejlesztés terén. A civil szervezetek esélyegyenlőségi tevékenysége nem terjedhet csupán egy-egy célcsoportra, horizontális működés jellemzi. Még eredményesebb társadalmi szerepvállalást eredményezne az összefogásuk és a helyi lakosság bevonása, motiválása egy-egy közösségi cél elérése érdekében, hogy Mohora község még élhetőbb, lakosságmegtartó településsé váljon.

A civil szervezetekkel közösen elért eredmények: sportpálya felújítás, műfüves kispálya építés; buszváró felújítás; templom környezetének rendbetétele lakossággal együtt.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A települési Roma Nemzetiségi Önkormányzattal Együttműködési megállapodás rögzíti a közös feladatokat.

EFOP-3.3.1-15-2015-00753 program keretén belül elindult a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület „Mohorai Rácz Aladár Tanoda”, ami jelenleg is működik.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Mohora község Önkormányzata az alábbi társulásoknak a tagja:

- „Berceli Belső Cserhát” Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálat
- Cserhátsurányi Közös Önkormányzati Hivatal
- Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete
- Balassagyarmat Kistérség Többcélú Társulása

A partnerségben történő együttműködés eredményeiről nincs adatgyűjtés.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A települési Roma Nemzetiségi Önkormányzattal Együttműködési megállapodás rögzíti a közös feladatokat.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Adat nem áll rendelkezésre

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Adat nem áll rendelkezésre.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó köznevelési, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A tervezet az Önkormányzat honlapján: www.mohora.hu közzétételre kerül. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, ezzel együtt folyamatos lehetőséget biztosít, valamint a képviselő-testületi üléseken (kiemelten a felülvizsgálatot megelőzően) az észrevételek, javaslatok megfogalmazására, azokat értékelve és mérlegelve módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - A romákra vonatkozó adathiányosságok. - Magas a tartós munkanélküliség. - gyenge egészségügyi állapot 	<ul style="list-style-type: none"> - Települési szintű adatgyűjtés, elemzés - Átképzési, álláskeresési lehetőségek ismertetése - Egészségmegóvást, egészség fejlesztést támogató programok szervezése.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Magas óvodai HH/HHH létszám - Nincs (szükség helyiség) logopédiai- és egyéni fejlesztő helyiség - Óvodavezetői iroda nem megfelelő - családi napközi és gyermekfelügyelet hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodai alapellátás és egyéni szükségletekhez igazodó egyéni fejlesztés, rendszeres óvodalátogatás további fenntartása a sikeres iskolakezdés érdekében. - Megfelelő helység-és pedagógiai/fejlesztési körülmény kialakítása a logopédiai- és fejlesztő tevékenységekhez - A vezetői iroda leválasztása és különálló kialakítása az élelmiszervezetői irodától a vezetői tevékenységek optimalizálása érdekében, - Főleg a hosszabb, nyári szünetekben okoz problémát a szülők számára a kiskorúak felügyeletének biztosítása, gyermekprogramok szervezése, foglalkozásokkal.
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - 55 év feletti álláskeresése - Idősek nappali ellátásának hiánya - Az egyedül élő idősek aránya magas, fokozottan veszélyeztetettek a bűncselekmények tekintetében is. - digitális lemaradás a fiatalabb generációktól 	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatási programok indítása és bevonásuk - Igények, fejlesztési lehetőségek felmérése - igényfelmérés a programok szervezéséhez, tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése rendőrséggel együttműködve - digitális képzés szervezés fiatalok bevonásával
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - A nők élet- és család helyzetének, társadalmi problémáinak feltárására irányuló 	<ul style="list-style-type: none"> - Minél többoldalú adatgyűjtés és elemzés, Igényfelmérésen alapuló életmódbeli tanácsadás Családsegítő Szolgálat bevonásával

	<ul style="list-style-type: none"> - felmérések hiánya. - Magas a nők tartós munkanélkülisége - Családi napközi, gyermekfelügyelet nincs 	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi alternatív lehetőségekkel, közprogrammal segíteni a részmunkaidős munkavállalást. - Átképzés, továbbképzési lehetőségek felkutatása - Igények felmérése, lehetőségek mérlegelése a megvalósításhoz
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs pontos felmérés, adat a fogyatékkal élőkéről, helyzetéről, szükségleteiről. - Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése nem 100%-os. - A település kereskedelmi és szolgáltató egységei részben akadálymentesek - A foglalkoztatáshoz való jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás felkészült támogató személyek, vagy az akadálymentesítettség hiányában nem valósul meg 	<ul style="list-style-type: none"> - Adatbázis létrehozása - Pályázati lehetőségeket kihasználva az önkormányzat tulajdonában lévő épületek akadálymentesítése, a közösségi élet- és foglalkozásokhoz hozzáférésük támogatása - Partneri együttműködés (pályázati segítségnyújtás) a vállalkozói szférával az akadálymentesítés megvalósításában - Adatgyűjtés közszférában és a versenyszférában foglalkoztatott fogyatékkal élő munkavállalókról, és a célcsoport munkaerő-piaci érvényesülését segítő intézkedések megvalósítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> - Számos útszakasz továbbra is rossz állapotban van, több utca járdaszakasa hiányos vagy egyenetlen, felújításra szorul. - Közvilágítás korszerűsítés, bővítés - hivatal épületének teljes körű felújítása: szigetelés; tető csere, fűtés korszerűsítés – rezsi kiadások csökkentése érdekében - könyvtári épület teljes körű felújítása, szigetelése, fűtés korszerűsítés: rezsi csökkentés érdekében - óvoda épületének felújítása - ravatalozó és templomok felújítása 	Pályázati források felkutatása és a források felhasználása.

Jövőképünk

Mohora Község Önkormányzatának legfontosabb célja a településen élő lakosság jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogató környezet működtetésével, amely:

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Az önkormányzat körültekintő gazdálkodásával, pályázati források következetes lehívásával és felhasználásával kívánja a fenntartható fejlődés keretei között elérhető kiszámíthatóbb foglalkoztatottságot, színvonalasabb életminőséget biztosítani a település lakossága számára.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyekkel rendelkeznek a nevelés, oktatás, foglalkoztatás és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete tovább ne romoljon, együttműködésükkel az életminőségük javulásnak induljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek jogainak tiszteletben tartását, védelmét, az egyenlő bánásmódhoz való jogaikat.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök helyzetére, életminőségük megőrzésére, problémáik megoldásaira.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a foglalkoztatás javítását, a nők bántalmazása esetén a társadalom segítségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esetében a befogadó, nyitott szemlélet kialakítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP II)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	utak, járdák rossz állapota	Számos útszakasz továbbra is rossz állapotban van, a meglévő járdák felújításra szorulnak	Az utak, járdák állapota biztonságos legyen.	Önkormányzat Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A pályázati források felkutatása.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok megvalósulásának ellenőrzése.	pályázati forrás	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, együttműködés helyi vállalkozókkal, civil szervezetekkel.	nem releváns
2	közvilágítás bővítés, korszerűsítés	A meglévő közvilágítás bővítése, esetleges felújítása szükséges.	Biztonságos közlekedés biztosítása.	Önkormányzat Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források felkutatása	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázat megvalósulásának ellenőrzése.	Pályázati forrás	Pályázati lehetőségek, források maximális kihasználása	nem releváns
3	ihvatal épületének teljes körű felújítása	külső szigetelés, teljes tetőcsere és szigetelés; fűtés korszerűsítése	a közigazgatási feladatok és a lakosságot is érintő problémák elintézésére helyben legyen lehetőség	Önkormányzat Gazdasági programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források felkutatása, igénybevétele.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok megvalósulásának ellenőrzése.	pályázati forrás	fenntartható önkormányzati határozat és pénzügyi forrás mellett	nem releváns
4	könyvtári épület teljes körű felújítása	épület teljes körű szigetelése; tetőcsere; nyílászárók cseréje, épület jobb fűtés korszerűsítés	fenntartható, gazdaságos üzemeltetés az épület jobb kihasználása a lakosság részéről	Önkormányzat Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források felkutatása, igénybevétele.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok megvalósulásának ellenőrzése.	pályázati forrás	pályázati források maximális kihasználása; önkormányzat elhatározása alapján fenntartható	nem releváns

5	óvoda felújítás	óvoda tetőcsere; belső tér átalakítás, felújítás, korszerűsítése	megfelelő és biztonságos körülmények biztosítása az óvodáskorú gyermekek számára	Önkormányzat Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források felkutatása.	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok megvalósulásának ellenőrzése.	pályázati forrás	önkormányzat elhatározása által fenntartható	nem releváns
6	templomok, ravatalozó felújítás	Az evangélikus és a római katolikus templomok korszerűsítése, felújítása	Az evangélikus és a római katolikus templomok korszerűsítése, felújítása	Önkormányzat Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források felkutatása, kihasználása	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok megvalósulásának ellenőrzése	Pályázati lehetőségek, egyházi felekezetek vezetői támogatása	egyházi felekezetek által és az önkormányzat által fenntartható	nem releváns

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Adatgyűjtés kezdeményezése	Romákra vonatkozó adatgyűjtés	Adatgyűjtés- adatbázis készítés a mely szegénységben élő romák problémáinak feltárása.	2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról;	Új roma Stratégia (2019 - 2030)	Célcsoport elérése; Adatgyűjtés; elemzés; értékelés. adatok folyamatos frissítése.	2025. 12. 31. (szerda)	Adatgyűjtésbe bevont roma lakosság száma (fő); tervezett intézkedések száma	Humán erőforrás: önk-i alkalmazottak, adatbázis kezelő alkalmazott, közösségi szolgálatot végző fiatalok, civil önkéntesek, család- és egészségügyi szervek; Technikai: számítógép, kérioivek	önkormányzat elhatározása által fenntartható	nem releváns
2	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Kiemelten magas a tartós munkanélküliség	Tartós munkanélküliség csökkentése/helyi együttműködési lehetőségek feltárása	1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról	Új Roma Stratégia (2019 - 2030)	foglalkoztatási Osztállyal és az érintett célcsoporttal munka- és képzési szerződészek kötése. foglalkoztatás fenntartása.	2025. 12. 31. (szerda)	foglalkoztatásba bevontak száma (fő); helyi foglalkoztatások együttműködésének száma; képzésbe bevontak száma	önkormányzati hivatal ügymintézője; foglalkoztatási foglalkoztatási osztály ügymintézője; szak/áttképző intézmények; pénzügyi forrásokra pályázatok megírása	önkormányzat elhatározása alapján fenntartható	nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Hátrányos helyzetű gyermekek egyéni	Magas HH/HHH gyermeklétszám miatt folyamatos	Az óvodai egyéni megáramlás folyamatossá válása	közzétett Esélyegyenlőségi Terv, Óvodai	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia	HH gyermekek egyéni szükségleteire	intézményvezető, polgármester	bevont HH/HHH gyermekek száma (fő); fejlesztő	óvoda vezető, óvodapedagógus. Járási/Térségi	szándékfenntartás nem releváns esetén folyamatos	nem releváns
---	-------------------------------------	--	---	---	--	------------------------------------	-------------------------------	---	--	--	--------------

fejlesztésének további fenntartása	egyéni fejlesztési szükséglet	a sikeres iskolai kezdés érdekében	Nevelés Országos Alapprogramja, Együttműködési megállapodások szakszolgálatokkal	(2007 - 2032)	épülő fejlesztések személyi- tárgyi feltételeinek megteremtése, folyamatos működtetése	szakszolgálat szakemberei, fenntartó önkormányzat	
2	Logopédiai- és fejlesztő helyiség megfelelő kialakítása	Megfelelő pedagógiai- fejlesztési körülmény az egyéni fejlesztések megvalósításához	Óvodai nevelés kötelező eszköz- és helyiségjegyzéke	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007 - 2032)	Tervezői tevékenységgel fejlesztésbe foglalásnak koncepciója, megvalósítási Pályázati források leghívása.	Műszaki szakemberek, Egyéni vállalkozók Helyiség kialakítása előírások szerint	Szándékfenntartás nem releváns esetén folyamatos
3	Óvodavezetői iroda kialakítása	A működéshez előírt óvodavezetői tevékenység optimális feltételeinek kialakítása (közös helyiségben az élelmezéssel)	Óvodai nevelés Kötelező eszköz- és helyiségjegyzéke	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tervezői tevékenységgel irodahelyiség kialakításának koncepciója, megvalósítási Pályázati források leghívása	Műszaki szakemberek, Egyéni vállalkozók, folyamatos. Helyiség kialakítása előírások szerint	Szándékfenntartás nem releváns esetén

III. A nők esélyegyenlősége

1	Felmérés, adatgyűjtés az esélyegyenlőségi politika valós gyakorlása érdekében a nők körében	Élet- és családhelyzetekre, problémákra irányuló felmérések hiánya	2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az elősegítő Nemzeti esélyegyenlőség előmozdításáról (2021)	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010 - 2021)	A nők foglalkoztatási, szociális ellátására irányuló adatbázis elkészítése, Problématerkép készítése, Beavatkozások a szükséges területeken.	Folyamatosan frissíthető adatbázis, Tervezett/ megvalósított beavatkozások száma (eset)	Önk-i ügyintéző, Adatbázis kezelő, Családsegítő szolgálat, Védőnő, Közköztartási intézmények, Egészségügyi szolgáltatók, Civil szervezetek, Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselője,	Fenntartói döntés nem releváns alapján fenntartható.
2	Helyi alternatív lehetőségek a nők munkanélküliség foglalkoztatásáért (részmunka-ideg) fokozott a kiszolgáltatottság és elszegényedés	Tartós női munkanélküliség a településen, fokozott a részmunkaidős elhelyezkedés	1991. évi törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról; 2003. évi CXXV. törvény	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010 - 2021)	Szükségletek feltárása a nők és a munkaerőpiac helyi és tágabb környezetében, Munkaügyi	Inaktív nők száma (fő), Foglalkoztatási lehetőségek száma (álláshely száma), Részmunkaidős álláshelyek száma,	Adatgyűjtő alkalmazotti/ak, Helyi vállalkozók, Kapcsolattartó a Foglalkoztatási Osztállyal és	igényre alapozott fenntartói döntés és támogatás pályázati forrással folyamatosan fenntartható

		kockázata.	(szükséges átképzések) támogatása.	az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	Központi lehetőségek feltárása, Együttműködés, Helyi munkaerőigények támogatása	Foglalkoztatottak száma (fő), Képzés/ átképző intézmények, Munkaügyi Központi támogatás, pályázati forrás		
--	--	------------	------------------------------------	--	---	---	--	--

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek nappali ellátásának hiánya a településen	Nappali ellátás hiánya a településen	Az idősek életminőségének javítása az önkormányzat gondoskodó, egyenlő esélyű hozzáférést biztosító szolgálatát a helyi munkaerőteremtés	2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010 - 2022), (2023 - 2024)	Igeny felmérése, nyilvántartása, Ingatlan kijelölés, Pályázati források lehívása Működési feltevélek megteremtése, Munkaügyi Központtal együttműködés a humán erőforrás biztosítása érdekében,	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Igenyek száma (fő), Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő), Alkalmazottak száma (fő)	Felmérés végzők, Családok, Családsegítő szolgálat, Nyugdíjas Klub vezetője, Egészségügyi szolgáltatók, Pályázati támogatás kezelő, Helyi vállalkozók, támogatók, Magyar Államkincstár	Igeny és fenntartási szándékkal folytatossá tehető	nem releváns
---	---	--------------------------------------	--	--	---	--	--------------	------------------------	--	---	--	--------------

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Felmérés, adatbázis a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetéről, szükségleteiről	Nincs adatbázis a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan	A célcsoport szükségleteire épülő támogatási alternatívák, források biztosításával egyenlő hozzáféréstük támogatása	2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	Országos Fogyatékosügyi Program (2015 - 2025)	Felmérés, beazonosítása, Fogyatékosági típusokhoz rendelhető segítségnyújtás tervezése	jegyző	2025. 12. 31. (szerda)	Igenyek száma, Tervezett beavatkozások száma, Megvalósult beavatkozások száma	Települési intézmények, Egészségügyi szolgáltatók, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségért Közhasznu Nonprofit Kft., Civil szervezetek, Pályázati erőforrás	Igeny és fenntartási szándékkal folytatossá tehető	nem releváns
2	Ütemezett, folyamatos akadálymentesítés a szolgáltatások és közösségi élethez történő hozzáférés	A településen nincs a szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés és akadálymentesítés biztosítása érdekében, az önálló életvitel	Akadálymentes fizikai környezet az egyenlő hozzáférés elősegítése és biztosítása érdekében, az önálló életvitel	Önkormányzat Gazdasági programja; 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az	Országos Fogyatékosügyi Program (2015 - 2025)	Felmérés költségvetés készítése, Saját és külső erőforrások felmérése, Pályázati források	polgármester	2025. 12. 30. (kedd)	Tervezési költségvetési dokumentáció, Projekt előrehaladási jelentés, Az egyenlő hozzáférésekben	Önkormányzat, Tervező-kivitelező vállalkozás, Egészségügyi szolgáltatók, Pályázati	Megvalósítás után nem releváns	nem releváns

érdekében	lehetőségének megteremtése a célcsoport esetében, Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megteremtése.	esélyegyenlőség előmozdításáról	lehívása, Kivitelezés-átadás használati tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	segítettek orvosi nyilvántartása alapján (fő)	támogatáskezelő, Helyi vállalkozások, Pályázati források, Önrész	
-----------	--	---------------------------------	--	---	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

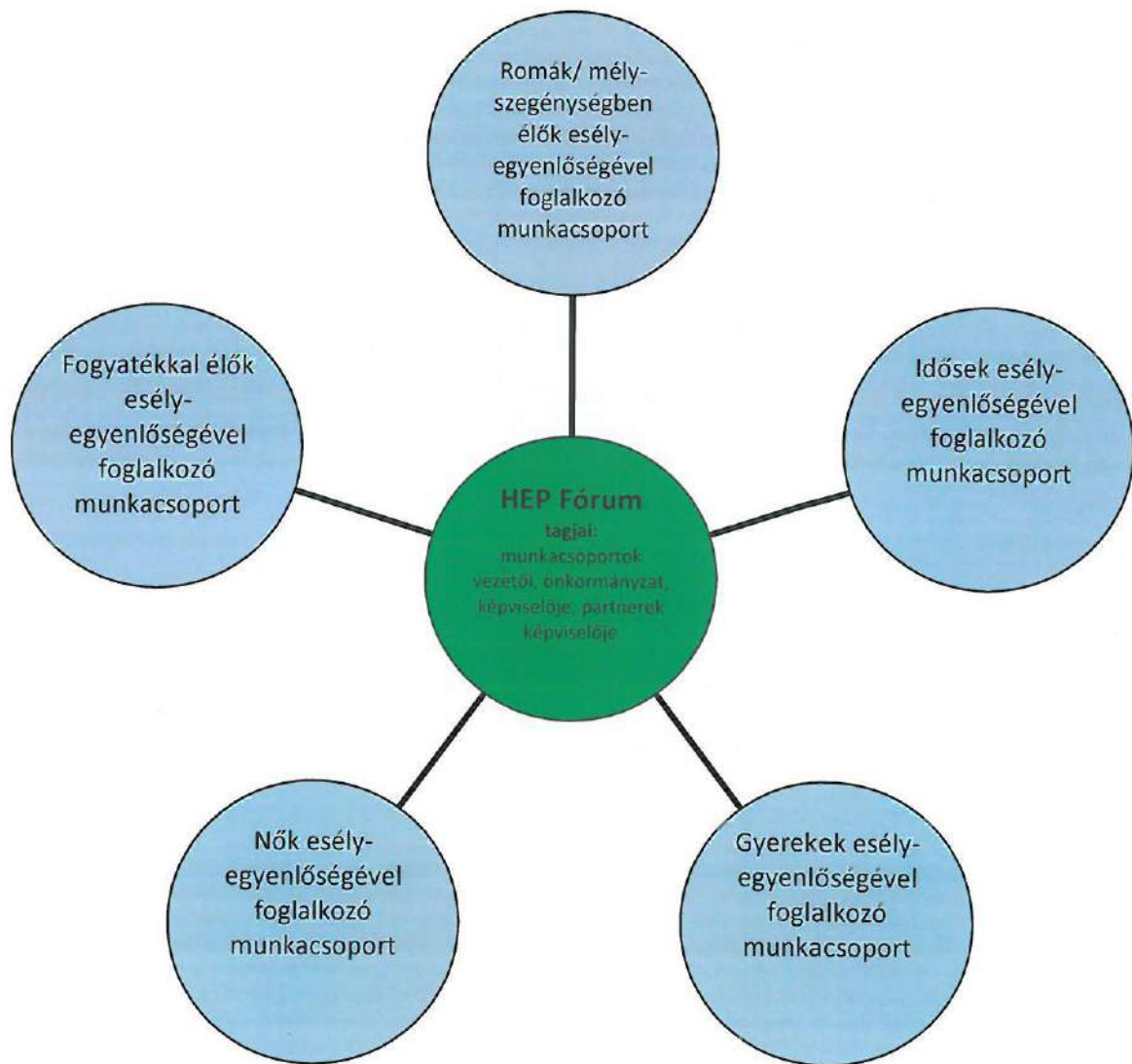
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Mohora község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mohora község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 20/2023. (II.22.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2023. február 22.

Aláírás

Mohora Község Önkormányzata

2698 Mohora, Rákóczi út 8.

Telefon: +36-35-372-001; E-mail: onkormanyzat@mohora.hu

Iktatószám: M/136-5/2023

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

*Mohora Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. február 22. napján megtartott soron következő üléséről készült
3. jegyzőkönyvből*

13. Helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

- Írásbeli előterjesztés a testületi anyag 13. számú melléklete-

Gulyás Géza polgármester: Megállapítom, hogy Mohora Község Önkormányzata Képviselő-testülete nyílt szavazással, egyszerű többséggel, 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal

meghozza az alábbi határozatot:

20/2023. (II. 22.) önkormányzati határozat

Mohora Község Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: képviselő-testület) megtárgyalta a „*Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata*” című írásbeli előterjesztést és az alábbi határozatot hozza:

A képviselő-testület az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (4) bekezdése alapján Mohora Község Önkormányzata – 39/2020. (VII. 16.) számú határozatával elfogadott – Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta, azt az írásbeli előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az Ebktv., valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum alapján került felülvizsgálatra.

Kelt: Mohora, 2023. február 23.

Petrás Judit
Petrás Judit
jegyző